

TUNTOSARVI

N:o 16 1981

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 16

30 p:nä syyskuuta 1981

7. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja
puh. 935-31308

SISÄLLYS

Hyvät lukijat	1
Ajankohtaista	2
Kuurosokeiden konsulentti Einari	6
Pienten piirissä	13
Kuulonäkövammaisten lasten kuntoutuspiirit ..	16
Jalkojen hoito	18

HYVÄT LUKIJAT

Terveisiä Uddevallasta, Ruotsista. Kirjoitan tätä Tuntosarvea täällä. Välillä ajatus seisautuu ohikulkevaa laivaa seuraamaan.

Kesä oli hyvin lyhyt. Tuli syksy ja alkoi kuurosokeiden työntekijöiden Pohjoismaisen koulutuksen toinen osa. Olemme Maija Haapalaisen kanssa täällä tämän viikon. Kun tämä lehti ilmestyy, olemme Norjassa, Oslossa. Oslossa harjoittelemme kaksi viikkoa. Tutustumme norjalaisten kuurosokeiden kuntoutustoimintaan. Tämä on hyvin mielenkiintoista aikaa ja saamme oppia lisää monia uusia asioita omaa työtämme varten.

Täällä on mukana tanskalainen Einari Madssen, jonka haastattelu on myöskin tässä lehdessä.

Toivon teille kaikille kauniita ja lämpimiä syysilmoja.

Pirjo

AJANKOHTAISTA

ENSI VUODEN BUDJETTI HALLITUKSESSA

Ensivuoden budjetti on ollut hallituksessa neuvotte- luissa. Kiista on ollut keskustapuolueen ja vasemmis- ton välillä. Keskustapuolue haluaa säästää ja pienen- tää budjetin loppusummia. Vasemmisto taas vaatii li- sää etenkin asunto- ja työllisyysasioiden hoitoon määrärahoja. Lopulta päästiin sopimukseen. Ensi vuonna verotus kiristyy, polttonesteiden hinnat nou- sevat; telemaksut nousevat (posti ja puhelinmaksut), myös tupakan ja viinan hinta nousee. Myös junalip- pujen hinnat nousevat.

Saatava raha käytetään; lapsilisät nousevat, ke- hitysapua nostetaan, asuntolainoihin valtio laittaa li- sää rahaa, tieteen edistämiseen laitetaan lisää rahaa ja rintamamiesten varhaiseläke toteutetaan 1.10. 1982.

Budjetin summa nousi edelliseen vuoteen verrat- tuna 15,6 %. Pääministerin sijainen Eino Uusitalo mainitsi että budjettikiistassa voittivat kaikki.

VAMMAISTEN ON VAIKEA SAADA TYÖTÄ

Työvoimaministeri Kajanoja mainitsi ★epilepsiavii- kolla, että vain neljäsosa työtä haluavista vammaisis- ta saa ★työvoimatoimiston kautta työtä. Viime vuonna 17 000 hakijasta sai 4000 vain työtä. Työ- voimaministeriö suunnittelee uutta ★asetusta, jos- sa kaikki vammaisia auttavat keinot yhdistetään sa- maan asetukseen. Erityiskeinoja ovat työkokeilu työpaikalla, työolojen järjestelytuki, työllistämistu- ki, erityistyöllistäminen ja suojatyö. Samalla erityis- keinoja on tarkoitus vahvistaa.

SUOMEN PRESIDENTTI SAIRAANA

Urho Kekkonen sairastui flunssaan. Hän joutui kuu- kauden pituiselle sairauslomalle. Sairasloman ajan hoi- taa presidentin tehtäviä pääministeri Mauno Koivis- to ja pääministerin tehtäviä sisäministeri Eino Uusi- talo.

IMATRALLA MENEET HUONOSTI

Imatran seudulla työttömyys kasvaa. Aikaisemmin lopetti televisiokuvaputkitehdas toimintansa. Nyt on

Ovako (metallitehdas) päättänyt lomauttaa 500 työntekijää. Maailmalla valtiot tukevat metalliteollisuutta niin, että metallin hinta on laskenut alle kustannustason. Suomalainen teollisuus ei pysty kilpailemaan ulkolaisten yritysten kanssa. Imatran kaupungin johto on sanonut, että mikäli kaupunki voisi tehdä konkurssin, tekisi Imatra sen nyt.

VAALIT NORJASSA

Maanantaina 14.9. Norjassa oli suurkäräjävaalit. ★Suurkäräjille valittiin kaikkiaan 155 edustajaa. Vaaleihin osallistui 13 puoluetta. Oikeisto voitti vaalit selvästi. Suurin oikeistopuolue HOYRE sai kaikista annetuista äänistä 34 %. ★Ei-sosialistiset puolueet saivat käräjille 81 edustajaa ja ★sosialistiset puolueet 74 edustajaa. Tähän saakka suurkäräjillä on sosialisteilla ollut aina suurin osa edustajapaikoista. Ei-sosialistiset puolueet voittivat tänä vuonna ensimmäisen kerran. Suurkäräjävaalien tulos vaikuttaa myös maan hallitukseen. Näiden vaalien jälkeen valitaan uusi hallitus. Myös hallituksessa tulee oikeisto olemaan hallitsevassa asemassa. Nykyisen hallituksen naispääministeri Gro Harlem Bruntland, on työväen-

puolueen eli vasemmiston edustaja. Hän joutuu nyt luopumaan pääministerin tehtävistään. Mahdollisesti Norjaan tulevan uuden hallituksen jäsenet ovat kaikki ei-sosialisteja.

USA:N ULKOMINISTERI VIERAILI EUROOPASSA

Ulkoministeri Haig on vierailut Euroopassa. Hänen tarkoituksenaan on yhdistää NATO:n sotilasliiton toimintaa. USA:n päätös ★neutronipommin valmistuksen aloittamisesta on aiheuttanut liittolaisten arvostelua.

Kun ulkoministeri Haig vieraili Länsi-Saksassa, oli maassa paljon suuria mielenosoituksia ja mellakoita. Poliisit hajoittivat mieltä osoittavat väkijoukot pampuilla ja vesitykeillä. Ihmiset vastustivat USA:n päätöstä aloittaa neutronipommin valmistus.

RUOTSIN KRUUNU DEVALVOITIIN (Laskea oman maan valuutan, rahan, arvoa muiden maiden rahoihin; valuuttaan, verrattuna). Ruotsin hallitus päätti maanantaina 14.9. devalvoida ruotsin kruunun 10 prosentilla: sen tavoitteena on, että ruotsalaiset tuotteet menevät paremmin kaupaksi ulkomailta.

Suomessakin halpenevat Ruotsissa valmistetut tavarat jonkin verran.

Ruotsin hallituksen päätös aiheuttaa ongelmia Suomessa. Metsäteollisuus ehdotti, että myös Suomen on devalvoitava. Suomi ja Ruotsi ovat kilpailijoita kaupankäynnissä. Koska Ruotsin puu ja paperituotteet halpenevat nyt päätöksen takia, voivat Suomen puu- ja paperituotteiden ostajat ostaa ruotsalaisia tuotteita. Suomen hallituksesta todettiin, ettei Ruotsin hallituksen päätös vielä aiheuta toimenpiteitä. Devalvaatiosta on aina haittaa kuluttajille. Ulkomaisten tuontitavaroiden hinnat nousevat.

KUUROSOKEIDEN KONSULENTTI EINARI

Kuurosokeiden pohjoismaisessa koulutuksessa on mukana myöskin tanskalainen Einari. Einari oli mukana myöskin Suomessa kuurosokeiden Pohjoismaisessa konferenssissa ja leirillä. Istumme Uddevallassa Hotelli Båhusgordenin seurusteluaulassa ja esitämme Einarille muutaman kysymyksen.

Kysymys:

I. Kuinka kauan olet toiminut kuurosokeiden konsulenttina Tanskassa?

Vastaus:

Olen ollut konsulenttina 14 vuotta. Koulutukseltani olen diakoni.

Kysymys:

Missäpäin Tanskaa sinä asut?

Vastaus:

Asun pienessä Dianalund -nimisessä kylässä. Tämä kylä sijaitsee 80 km Kööpenhaminasta länteen. Kylässä on n. 2000 asukasta. Dianalund on kokonaan tasankoa. Koko Tanska on tasankoa. Korkein vuori Tanskassa on vain 150 m. Dianalundissa ei ole teollisuutta eikä maanviljelystä. Paikka on asumiskeskus. Ihmiset käyvät kylän ulkopuolella työssä. Kylässä on koulu, ostoskeskus, sairaala, autokorjaamo ja tekninen työpaja. Sairaalassa hoidetaan kaatumatautisia. Sairaalassa on myöskin neurologinen ja psykiatrinen osasto. Olen työskennellyt aikaisemmin tässä sairaalassa. Dianalundin ympäristössä kasvaa pyökki-metsää. Pyökki on arvokas puu. Näin syksyllä

metsä on hyvin kaunis väreineen.

Tanskassa vuodenajatkin ovat erilaiset kuin Suomessa. Meillä Tanskassa ei ole niin selvä ero kesällä ja talvella. Kevät alkaa jo maaliskuussa. Maaliskuun alkupuolella maanviljelijät voivat jo tehdä kylvöitä. Kesät ovat lämpimät ja ihanat. Kuitenkin poikkeuksellisia kesiäkin on. Teillä Suomessakin tämä kesä on ollut sateinen. Myös meillä Tanskassa on joskus huonoja kesiä. Syksy alkaa siinä syys-lokakuun vaihteessa. Talvella maksimilämpötila on noin 10-20 astetta. Lunta meillä on vähän. Hiihtoa emme harrasta, mutta luistelua kylläkin.

Kysymys:

Mitä sinun työhösi sisältyy?

Vastaus:

Vierailen kuurosokeiden kotona. Annan kaikkea mahdollista apua, mitä voin antaa. Esim. käyn kaupassa, autan kirjeiden kirjoittamisessa ja lomakkeiden täyttämässä. Ensisijaisesti kuitenkin valvon, että kuurosokeat saavat kaikki heille lainmukaisesti kuuluvat palvelut. Esim. apuvälineet. Tanskassa on noin 150 kuurosokeaa. Tans-

kassa kuurosokeista ei ole olemassa tarkkaa rekisteriä. Meidän 150 kuurosokeaa ovat syntymäkuuroja, joilla on retinitis-silmävamma.

Olen Tanskassa ainoa konsulentti kuurosokeille. Sanon olevani kuurosokeiden pidennetty käsi yhteiskuntaan.

Kysymys:

Riittääkö sinun aikasi kaikille kuurosokeille ja heidän asioilleen?

Vastaus:

Ei riitä. Sen tähden voin hyvin vähän antaa apua päivittäisten asioiden hoitoon. Enemmän keskityn huolehtimaan, että heillä on lainmukaiset palvelut kunnossa.

Kysymys:

Miten kuurosokeat asuvat Tanskassa?

Vastaus:

Pääasiallisesti kuurosokeat asuvat yksityisesti vuokra-asunnoissa. Vain harvat kuurosokeat asuvat vanhempiensa kanssa tai hoitolaitoksissa. Jotkut ovat myöskin naimisissa.

Kysymys:

Saavatko teidän kuurosokeat tulkkiapua helposti?

Vastaus:

Eivät saa. Tilanne on meillä huono. Tulkkitoiminta on vapaaehtoisuuden pohjalla. Tulkit ovat pääasiallisesti kuuroja. Hätätapauksessa kuurosokeat saavat kuulevan tulkin, jolle valtio maksaa palkan. Olisin hyvin tyytyväinen, jos me Tanskassa saavuttaisimme samanlaisen systeemin kuin teillä Suomessa on.

Kysymys:

Kuinka moni teidän 150:stä kuurosokeasta käy työssä?

Vastaus:

Noin 30 kuurosokeaa käy työssä. Kaksi on kontorissa, yksi on kuntoutuslaitoksessa, yksi on vanhainkodissa apulaisena, harjatyötä tekee kaksi kuurosokeaa ja loput ovat suojatyökeskuksissa. Meillä ei ole mitään perinteisiä ammatteja kuurosokeilla kuten teillä Suomessa on harjatyö, kori-työ tai verhoilu.

Kysymys:

Mitä ajatuksia sinulla on Helsingissä pidetystä kuurosokeiden Pohjoismaisesta konferenssista ja leiristä?

Vastaus:

Mielestäni konferenssiaika oli liian lyhyt. Emme ehtineet käsitellä kaikkia kysymyksiä, joita olimme ajatelleet. Mielestäni oli erittäin hyvä asia, että konferenssiohjelma käytiin kuurosokeiden mukaan eikä kuulevien. Jokainen kuurosokea pystyi olemaan mukana ja osallistumaan. Se oli hyvä asia.

Pohjoismainen leiri oli mukava kokemus. Mielestäni Yleisradion vastaanotto oli hyvin harvinaislaatuinen. En usko että missään maailmassa meitä kukaan voi paremmin vastaanottaa. Kain Tapperin taidenäyttely oli mielenkiintoinen ja hieno. Oli mielenkiintoista käydä myöskin suomalaisen Elias Lönnrotin syntymäkodissa. Vierailu Ingerin tilalla Korpelan talossa oli ihana elämys.

Kysymys:

Mikä sinulle jäi erityisesti mieleen Suomesta?

Vastaus:

Sauna, makkara ja olut

Kysymys:

Seuraava konferenssi pidetään Tanskassa ensivuonna. Joko olette alkaneet suunnitella millainen se tulee olemaan?

Vastaus:

En osaa muuta sanoa kuin, että seuraava konferenssi on ehdotettu pitemmäksi.

Kysymys:

Mitä haluaisit sanoa lopuksi?

Vastaus:

Olen hyvin iloinen työstäni. Työskentelen ihmisten kanssa, jotka ovat mielestäni suurenmoisia ihmisiä. Eniten minua väsyttää se työ, mikä jää tekemättä.

Kiitos sinulle Einari!

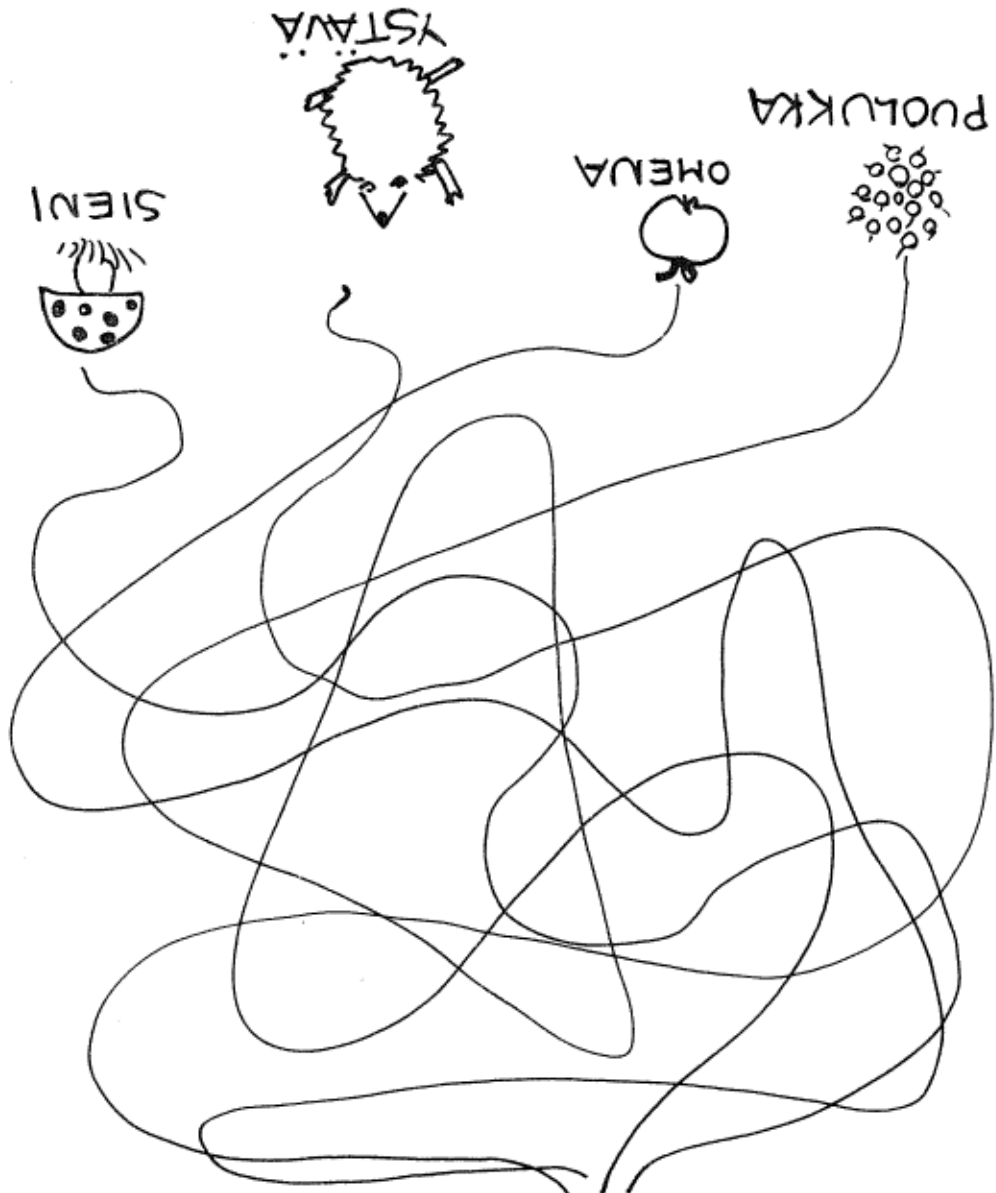
PIENTEN PIIRISSÄ

LASTEN POSTIA ODOTTAA
MARJA LANTERI
KUKKUMÄENTIE 27
40600 JYVÄSKYLÄ 60

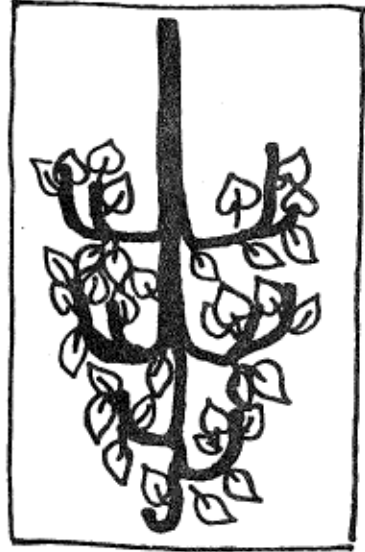

ETSISI SILLILLE YSTÄVÄ

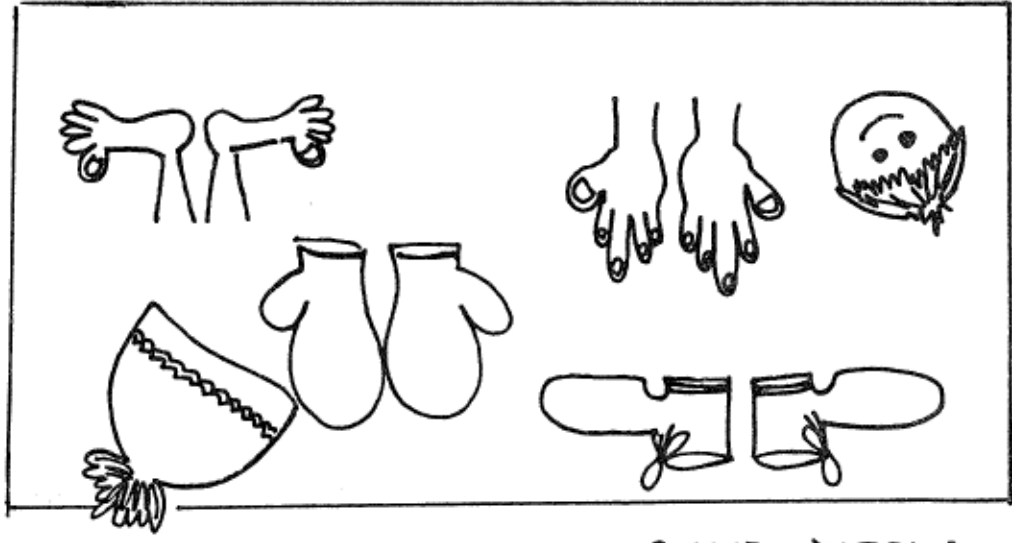
SILLI

TEE PUU
14
OTA PAPERI JA LIIMAA.
HAE ULKOA KÄYNTIÄ ERI-
LAISIA PUURUOKKIA.
PIIRRA PAPERILLE PUU
JA LIIMAA PUUHUN PUURUOK-
KIA, Keltaisia, ruskeita
ja vihreitä lehtiä.

NYT ON SYKSY. ULKONA ON KYLHÄ JA SATAA
VETÄ. SINUN ON PUETTAVA LÄMPÖISÄ
VAATTEITA. MIEN MITKÄ ASIAT TÄSSÄ TEH-
TÄVÄSSÄ KUULUVAT YHTEEN.

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LASTEN KUNTOUTUSOHJAUSPIIRIT

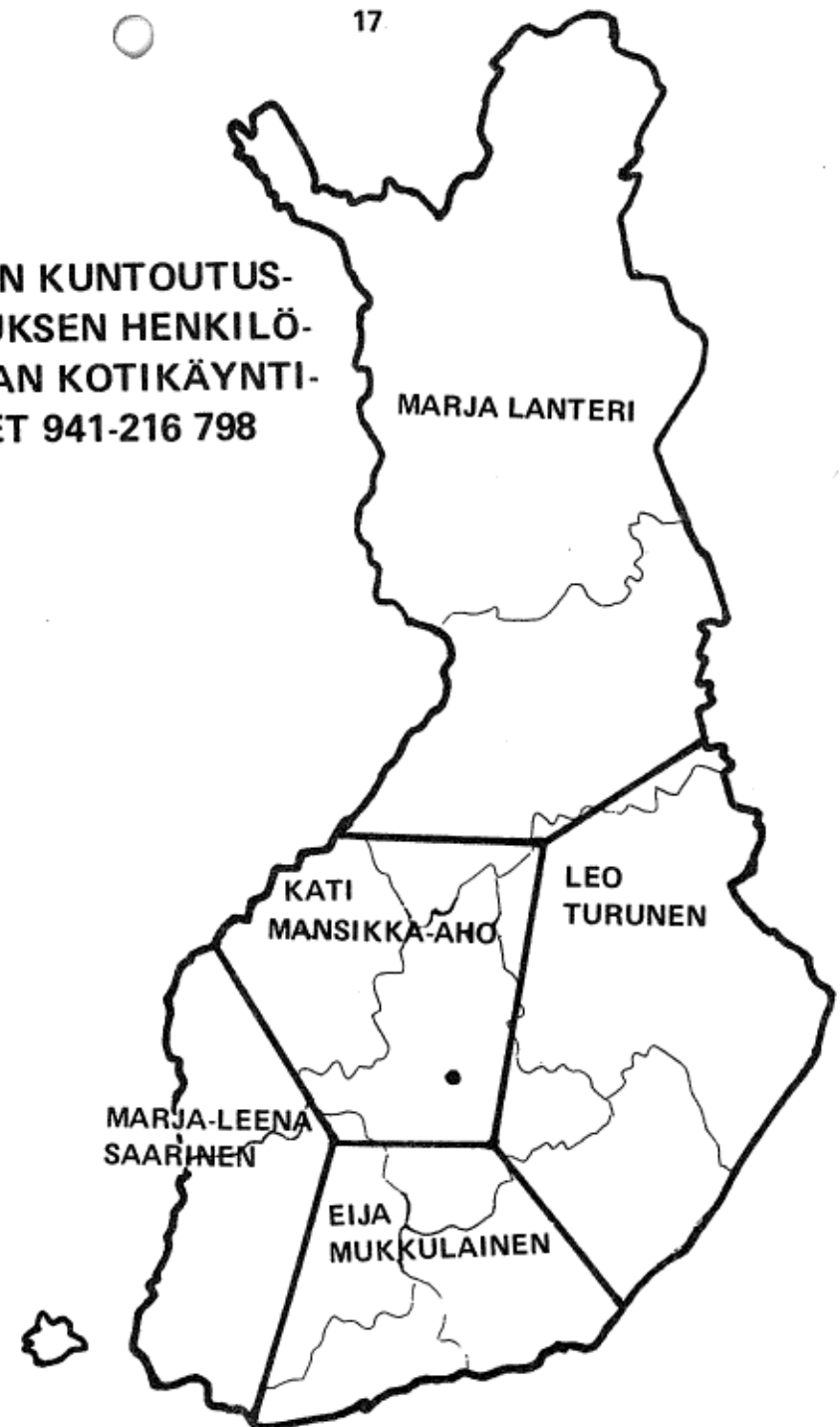
Marja-Leena Saarinen

Kuulonäkövammaisten lasten henkilökunta tekee kotikäyntejä. Kotikäyntien lisäksi käydään lasten kouluissa, päiväkodeissa ja muissa hoitopaikoissa keskustelemassa lapsen opetuksesta ja hoidosta. Lapsen vanhempien kanssa yhdessä sovitaan yhteistyötavat opettajien tai hoitajien kanssa. Tärkeää onkin, että perheellä ja muilla lasta lähellä olevilla henkilöillä on hyvä yhteistyö.

Kuntoutuskeskuksen toimintaan kuuluvat pienten lasten lisäksi myös 16-17 -vuotiaat nuoret. Jatkokoulutus- ja ammattiasiat ovat ajankohtaisia. Näistä asioista saat myös tietoa keskukselta.

Kotikäynnit ovat keskuksen toimintaa kurssien rinnalla. Suomi on jaettu viiteen osaan. Jokaisella alueella toimii yksi kuntoutusohjaaja. Yhteyden alueesi kuntoutusohjaajaan saat soittamalla kuntoutuskeskukseen. Puhelinnumero on 941-216798.

LASTEN KUNTOUTUS-
KESKUKSEN HENKILÖ-
KUNNAN KOTIKÄYNTI-
ALUEET 941-216 798

JALKOJEN HOITO

Kesä on jaloillemme tuuletuksen aikaa. Nyt on kesä ohi. Kevyet, avonaiset kesäkengät vaihdetaan syys- ja talvikenkiin. Talvella käytämme myöskin paksumpia sukkia.

Helposti pidämme samoja kenkiä joka päivä. Se ei ole jaloillemme terveellistä. Jalat hautuvat (kostuvat) ja rasittuvat. Jalkojen oikea hoito vaikuttaa koko muuhun hyvinvointiin.

Asianmukainen jalkojen hoito pitää aloittaa jo lapsena. Lapselle ei saa ostaa liian pieniä kenkiä. Jotkut vanhemmat ostavat »kasvunvaraa». Kengät voivat olla silloin jopa kaksikin numeroa liian isot. Niin ei saisi tehdä. Kenkien pitäisi olla aina oikean kokoiset ja ★asianmukaiset (tarkoitukseen sopivat).

Muoti vaihtelee. Muodin mukana nuorten ja aikuisten kengät ovat milloin minkinlaiset. Joskus muoti vaatii, että kengät ovat kapeakärkiset ja piikkikorkoiset. Joskus taas kengät ovat paksupohjaiset ja jäykät kävellä. Näillä kengillä on usein vaikea liikkua. Muotikengät aiheuttavat usein myös jalkavaivoja.

Jalkojen hoidon perusasiat ovat:

1. Sukat eivät saa olla liian pienet, eivätkä liian suu-

ret

2. Kenkien tulee olla sopivan kokoiset ja hyvät kävellä
3. Päivittäin pitää liikkua ja syödä D-vitamiinipitoisia ruokia.

Parhaita sukkalaatuja ovat luonnonkuidut; puuvilla ja villa. Näistä tehdyt sukat hengittävät ja imevät hyvin kosteutta.

Kengän pitää olla jalkaa tukeva eikä se saa muuttaa jalan luonnollista asentoa. (Esim. piikkikorkoinen kenkä nostaa kantapään liian ylös ja jalan luonnollinen asento muuttuu). Oikean koron korkeus on 2-4 cm.

Kumisaappaita ei saisi pitää jatkuvasti, kumisaappaissa jalka hiostuu. Terveys- ja puukengilläkään ei saisi kävellä kuin muutaman tunnin päivässä. Jos valitsemme kenkämme oikein, niin vältämme ★tukihaarien laskeumat ja vääntymät. Ne ovat kovin kivuliaita.

Jalkojenhoidon perusasioita on myöskin puhtaus. Jalat pitäisi pestä joka päivä vedellä ja saippualla. Jalkojen pesuun voidaan käyttää myös jotakin ★desinfioivaa ainetta. Jalat on pesun jälkeen kuivattava huolellisesti. Varpaiden välit pitää myös muistaa kuivata hyvin. Jalkoja aina joskus voi kylvettä myös

lämpimässä vedessä. Veteen ripotetaan kylpysuolaa ja annetaan jalkojen olla tässä vedessä noin parikymmentä minuuttia. Tällainen kylpy rentouttaa jalkoja. Jos jalat ovat palelevat, hikoilevat, väsyneet tai liian kuivat, niin jalat voisi voidella erityisellä jalkavoiteella. Jos jalat hikoilevat kovasti, niin silloin voi käyttää ★jalkatalkkia. Talkkia ja jalkavoidetta ei saa käyttää samanaikaisesti. Jalkojenhoitoaineita voi ostaa apteekista tai kemikaliosta.

Pesun lisäksi sukkia on vaihdettava joka päivä. Kenkiä pitäisi olla ainakin kahdet päivittäiseen käyttöön. Välillä on hyvä vaihtaa ja käytetyt kengät saavat tuulettua. Jos kengissä on irtopohjallinen, se nostetaan kuivumaan. Jos sinulla on jaloissasi erityisiä vaivoja niin sinun on parasta keskustella jalkavaivoista jalkahoitajan kanssa. Jalkahoitoloita on ainakin kaupungeissa.

MITÄ SANA TARKOITTA

suurkäräjät = suomen eduskuntaa vastaava päätöksentekokoelin Norjassa

ei-sosialistinen = keskustapuolueet ja oikeistopuolue yhdessä

sosialistinen = vasemmisto

tukikaari = jalkapohjan kaareva osa

desinfioiva = puhdistava

jalkatalkki = jalkojen hoitoon tarkoitettu pulveri

neutronipommi = uusi pommi, joka tuhoaa ihmiset ja eläimet, mutta jättää rakennukset ehjiksi

epilepsia = kaatumatauti

työvoimatoimisto = toimisto, jossa hoidetaan työnsaantiin liittyviä asioita

asetus = lakia pienempi, kirjoitettu sääntö

asianmukaiset = säännönmukaiset. Esim. sateella kumisaappaat tilanteenmukaiset. Esim. kumisaappaita ei pidetä sisällä. Urheiluleirillä urheilujalkineet, lenkkitosut jne.